

HUSITA

Časopis Pražské diecéze ČČSH

číslo 6/2018 | ročník XVI | prosinec 2018

**Dárečky
v oblačcích
nebo na
sněhu?**

Vašík Červenka

V.C.
18.11

Husita

vychází 6x ročně

Vydává

Pražská diecéze Církve československé husitské
ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s.,
ISSN 1214-4630
Tisk: Dobel, Lanškroun

Kontaktní adresa

Časopis Husita, Pražská diecéze ČČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 777 759 652
e-mail: renata.veliskova@ccshpraha.cz
web: www.ccshpraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Příspěvky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho distribuce čtenářům. Děkujeme za pochopení, R. Velišková, pověřená redaktorka

Spolupracovníci

J. Boček, V. Červenka, V. P. Drdová, Ing. I. Grimmich,
Mgr. Z. Havelková, RNDr. M. Hlasivcová,
PhDr. B. Kobrle, DiS., PhDr. J. Kobrlová,
doc. PaedDr. M. Kodejška, CSc., Mgr. M. V. Kopecká,
Mgr. K. M. Lukášová, Mgr. K. Machová, N. Malá,
Ing. M. Matoušková, PhDr. O. Nytrová,
Ing. M. Poloprutská, Ing. V. Strachota, PhDr. J. Škoda,
PhDr. F. Vrbenská, M. Wdowyczynová,
Bc. A. Závřelová, MUDr. B. Ždichynec, CSc.,

Distribuci a objednávky zajišťuje

ses. Miloslava Krejzarová,
tel.: +420 234 760 058, mobil: +420 777 759 654
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Mgr. Eva Mlezivová, tel.: +420 234 760 058
mobil: +420 737 212 687

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wucherlova 5, Praha 6
Pražská diecéze ČČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4-5	Slavnostní shromáždění	24	Statečnost překonává strach
6	Uctění památky legionářů v Samaře	25-26	Děkujeme Pánu
7-8	Zvon míru a osárium v Roveretu	27	Publikace a tituly vydané v rámci ediční činnosti pražské diecéze
9-13	Slavnostní promoce	28	Projekt Křesťanské Vánoce
14-15	Husitské centrum	29	Husité u Postoloprt
16-17	Církev v Čechách od M. J. Husa	30-31	Vzpomínky Malostranské (2)
18-19	Návštěva Vatikánu	31	Příběhy z ohně a slz
20-21	Křivoklát – kastello-
logická konference	32	Křest knihy
21	Z pozůstalosti bratra patriarchy (II.)	33	Den poezie
22	90. výročí otevření Husova sboru	34	Esej
23	Dětský domov Husita – Dubenec u Příbrami	35	Malé zamyšlení

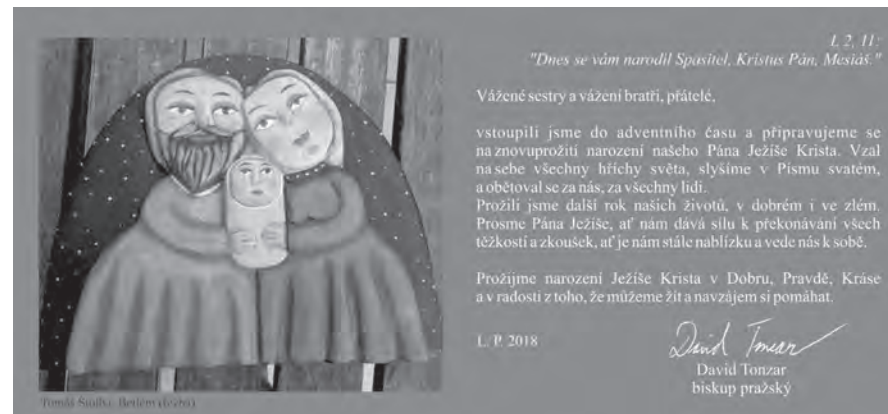
BŮH MEZI NÁMI – Magnetická strelka

V ptačím letu dávný kompas, podepsals smlouvu s Noem.

Země od západu na východ s velkolepou fotosyntézou otáčí se v předurčení směru.
Lépe osudově vsadit na Boha, existuje-li, a já v to věřím, můžeš získat, neztratíš nic.

Kolik z nás se tím včas řídí?

Bohumil Ždichynec

Dveře adventu se tiše pootevírají

Dveře adventu se tiše pootevírají
tvoje dětství tě drží za ruku
Vynořují se tichá slova
křehké vzpomínky
Dveře adventu se tiše pootevírají
tvoje naděje tě drží za ruku
slyšíš neslyšné kroky
víš o vzdálených vůních
Dveře adventu se tiše pootevírají
v srdci vnímáš nejbližší blízkost
do své náruče
tě bere samo Světlo

Advent

Přicházíš
Duše žízni
po Tvém světle
Zimní odpoledne
voní vanilkou očekávání
naděje dýchá teplo
na zkrhlé prsty
které by chtěly hladit
Na adventním věnci zapalují
čtvrtou svíci
zeleň jehličí uklidňuje
V tiché pokoře se dívám
do očí nejbližšího člověka
a přeji mu dar požehnání
a příslib spásy
Přicházíš
všechno je nové a prosvětlené
bolest ztrácí sílu
věčná zeleň usmíruje
Naděje voní pryskyřicí
objímá srdce
a vším prostupuje
neviditelná Krása

PhDr. Olga Nytrová

Milí čtenáři,

dovolu mi, abych Vám všem popřála krásné vánoční svátky, pohodu, klid, lásku a hojnost Božího požehnání.

Děkuji Vám, že jste věrnými čtenáři našeho diecézního periodika a věřím, že i v nadcházejícím roce 2019 budeme i nadále pospolu nad krásnými texty a fotografiemi, které nám naši příspěvatelé poskytují.

Za to jim patří velký dík a uznání, neboť v dnešním uspěchaném čase není vždy jednoduché najít si chvíli a v klidu se zamyslet nebo napsat úvahu nad událostmi, které se kolem nás dějí.

Mějte se moc krásně, dejte pozor – jak říkala moje maminka – na kostičku a pokud se nepotkáme na půlnoční bohoslužbě, jistě to bude opět nad našim časopisem Husita, jehož první číslo 2019 vyjde v 1. polovině února.

Renata Velišková
pověřená
redaktorka

Renata Velišková

Slavnostní shromáždění – pro ty, kteří se nemohli zúčastnit

V sobotu 10. listopadu jsme se opět po roce sešli v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze, abychom společně uctili památku válečných veteránů, oslavili 100. výročí ukončení 1. světové války a vzpomněli na člena Církve československé (husitské) Jana Opletala, který před 79 lety položil život za svoji pravdu a lepší život nás všech. Letošní setkání bylo velmi slavnostní především vysokou účastí hostů. Celý chrám byl plně obsazen, někteří návštěvníci dokonce stáli. Pobožnost vedli ThDr. Tomáš Butta, Th.D., patriarcha CČSH společně s pražským biskupem doc. ThDr. Davidem Tonzařem, Th.D., dr. h. c., kázáním posloužil královéhradecký biskup Mgr. Pavel Pechanec. Moderování se ujal Jiří Weřich Petrášek. Vzácnými hosty byli zástupci Armády ČR, ČsOL, Společnosti M. R. Štefánika a další představitelé veřejného, společenského a politického života. Někteří z nich byli tak laskavi a pronesli projevy, zaměřené na téma setkání. Byli to Jan Hamáček, předseda ČSSD, první místopředseda vlády a ministr vnitra ČR, velvyslanec SR v ČR Peter Weiss, armádní historik Eduard Stehlík, hlavní kaplan Armády

ČR Jaroslav Knichal a historik Vojtěch Čelko. Všichni řečníci se zaměřili nejen na vzpomínku vojáků, kteří položili ve „velké válce“ životy, aby náš svět byl lepší, ale aktuálně vzpomněli na nedávno zemřelé naše čtyři vojáky, kteří zahynuli statečnou smrtí v nesmyslné válce v Afghánistánu. Obzvláště projev E. Stehlíka byl silně emotivní, neboť je osobně znal, měl tu smutnou povinnost oznámit úmrtí rodinám a účastnil se jejich pohřbů. Chrámem se v průběhu slavnostního shromáždění rozezněly písně B. Smetany a A. Dvořáka v podání Pražského smíšeného sboru s dirigentem Jiřím Petrdlíkem za doprovodu varhaníků Jana Steyera a Bohumíra Rabase. Shromáždění bylo velmi důstojné, dobře zorganizované, za což patří velký dík zaměstnancům pražské diecéze a zakončeno bylo pozváním k malému občerstvení na ochoze chrámu, kde si mohli účastníci vzájemně sdělit dojmy a popovídat na společné téma. Děkujeme všem za účast, neboť jsme si vědomi, že je nezbytné vzpomínat a nezapomenout nikdy na ty, kteří společný národní zájem neváhali povýšit nad svůj vlastní život.

*Za redakci
Renata Velíšková*

Uctění památky legionářů v Samaře

Delegace PD ČČSH se vzpomínkově poutí do Ruska zúčastnila na základě „Memoranda“ o spolupráci mezi ČČSH a ČsOL v rámci projektu „Legie 100“. Delegace PD ve složení bratrů J. Bočka, místopředsedy DR, Mgr. Ing. Martina Mašity, finančního zpravodaje DR, vikáře Mgr. Jana Kohouta, Ph.D., člena DR a sestry kazatelky Mgr. Jany Šmardové Koulové odletěla leteckým speciálem 5. října v 8 hod z letiště Praha Kbely do letiště Kuromoč, nedaleko Samary. Účastníky poutě kromě delegace ČČSH byla náměstkyně Ministerstva obrany ČR A. Netolická, velvyslanec ČR v Ruské federaci V. Pivoňka, zástupci Ministerstva obrany a zastupitelského úřadu v Moskvě a Jekatěrinburku, členové ČsOL a rodinní příbuzní legionářů. Po odbavení na letišti se první pietní akt konal ve městě Samara na místě, kde dříve stával hřbitov. Při pietním aktu byly k podstavci budoucího pomníku položeny věnce ČsOL a ČČSH. Slovem a modlitbou nám posloužil bratr vikář J. Kohout a po modlitbě zazněla česká státní hymna. Pietní akt, kterému přihlíželo i obyvatelstvo Samary, byl natáčen ČT. Dokument, který uváděl zpravodaj J. Karas, byl odvysílán na ČT 1 v pátek 5. 10. 2018.

V době SSSR byl hřbitov, kde byli legionáři pohřbeni, zrušen a na místě hřbitova postavili továrnu, kterou nedávno zbourali a dnes tam stojí nákupní středisko. Ze hřbitova nebyl zastavěn pouze malý parčík. Právě tam je umístěn podstavec pod budoucí pomník legionářů, který ale město již více jak 8 let nechce Ministerstvu obrany ČR povolit, a proto je umístěn ve skladišti v Samaře. Pokud se podaří pomník postavit, bude připomínat 17 legionářů, kteří padli 8. června 1918 při osvobozování Samary a byli zde pohřbeni 11. června. Na hřbitově byl pohřben také oblíbený velitel 4. střeleckého pluku „Prokopa Holého“ poručík

J. Gayer, který podlehl těžkému zranění v bitvě u Lipjag. Bohužel přání umírajícího, aby jeho popel spočinul ve svobodném Československu, nemohl být splněn, protože po I. světové válce SSSR nepovolil exhumaci jeho těla a dnes najít jeho hrob není možné. Po dobytí Samary obyvatelé vyšli do ulic a děkovali legionářům za osvobození města. Za tři dny nato, 11. června 1918, vyšly tisíce Samařanů do ulic, aby se poklonily padlým Čechoslovákům.

V osvobozeném městě se pomalu vracel život do normálních kolejí. V budově městské radnice probíhal odvod dobrovolníků do rodící se Národní armády. Členové socialistické strany (eseři) a zástupci menších stran svobodně zvoleného Ústavodárného shromáždění, které nechal Lenin rozpustit (v Petrohradu), zahájili jednání o ustanovení nové svobodné vlády.

Nedaleko podstavce pro legionářský pomník se nachází pamětní deska a pomník bolševikům, kteří padli v boji s bílými Čechy (legionáři). V České republice se v současnosti nachází více než 1 000 sovětských válečných hrobů, o které český stát pečuje. Zato v ohromném Rusku je v současné době pouze 18 legionářských pomníků, za které Ministerstvo obrany ČR zaplatilo více jak 100 mil. Kč (za minimálního příspěvku SR), a přesto i přes každoroční sliby ruské strany se nedaří další legionářské památníky obnovovat.

V letech 1922 – 23, kdy byl v bolševickém Rusku hladomor, Československý červený kříž v Samaře v té době zachránil asi 30 tisíc lidí od smrti hladem. Není bez zajímavosti, že dodávku jídla a léků v Samaře řídil československý legionář Alois Babka. V Samaře je velmi pěkné interaktivní muzeum, kde je spousta informací, ale zrovna toto se nedozvíte.

Zpracoval: J. Boček

Zvon míru a osárium v Roveretu

Třetí den naší pouti v rámci projektu Legie 100 Československé obce legionářské po místech bojů našich legionářů před 100 lety, delegace PD ČČSH, kterou vedl pražský biskup bratr doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., navštívila město Rovereto, kde kromě světoznámého Zvonu míru je i rozsáhlé Osárium Castel Dante a několik muzeí.

Zvon Míru v Roveretu je jeden z největších funkčních zvonů na světě, který bije každý den ve 21,30 hodin na počest obětí válek, tj. vojáků i civilistů. Vznikl z nápadu místního kněze v Roveretu Dona Antonia Rosara, aby ze zbraní, které zůstaly na polích, loukách a v lesích, byl ulit zvon, který by připomínal svým hlasem památku obětí bojů za svobodu. Na výzvu italské vlády každá země válečného konfliktu darovala svůj podíl bronzové děloviny na zvon. ČSR darovala část děla z plzeňské zbrojovky. Zvon byl ulit v nedalekém Trentínu a 24. května 1925 umístěn na roveretském hradě za účasti italského krále Viktora Emanuela II. a všech zástupců zemí, které přispěly dělovinou. Zvon byl pojmenován Maria Dolens (Matka trpící). Umístění zvonu na hradě v Roveretu bylo vybráno proto, že právě tam byla podepsána Rakousko – uherská kapitulace, když bylo město osvobozeno. Vrchní velitel italské armády generál A. Diaz si přál, aby při podpisu kapitulace byli zastoupeni Čechoslováci, protože jako první do města vstoupili italská alpiníci a 39. československý průzkumný pluk. Původní zvon, který měl váhu 11 tun, výšku 2,58 m a průměr věnce 2,55 m, byl vysvěcen 24. května 1925 a naposledy zvonil 2. listopadu 1937, kdy prasknul. Původní zvon už neexistuje, protože po poškození byl roztaven, znovu ulit a osazen na původní místo 26. května 1940. Že se původní zvon

nedochoval, není tak úplně pravda. Jeho kopie ve zmenšeném měřítku se dochovala dokonce u nás v Čechách díky italským přátelům z Trenta.

Za 1. světové války byl v posádkovém městě Benešově u Prahy umístěn 102. pěší pluk, který ale byl převelen v roce 1915 do Uher do města Békescsaba. Na jeho místo byl dosazen náhradní prapor 2. pluku tyrolských císařských myslivců, který se skládal z rakouských a italských vojáků. Díky politické situaci a nárokování jižních Tyrol Italy byli nespolehliví italská vojska z jižního Tyrolska internováni. Kromě italských vojáků bylo vystěhováno v době války i italské obyvatelstvo v počtu 75 tisíc lidí. Značná část z těchto obyvatel byla přestěhována do Čech a na Moravu. V Benešově 29 italských vojáků zemřelo v nemocnici a byli pohřbeni na benešovském Novém hřbitově. Někteří italská vojska se dokonce v Benešově i oženili. Italové byli za podporu našich obyvatel velmi vděční a jako poděkování do Benešova přivezli v březnu 1926 zmenšenou kopii Zvonu míru. K tomuto daru byl přiložen i jmenovací dekret s tímto textem: Městu Benešovu; velkodušné hostitelce Tridentinů; hlídaných Rakouskem; v setnině kázně (1915 – 1918); Výbor spolku; bývalých legionářů a P. U. z Benešova; věnuje co vděčný hold tento zvon; by upomínal na bolesti; a na válečná utrpení; Tridentinů a Čechů; za osvobození vlasti; Trento 28. března 1926.

Po 20 letech se ve zvonu v Roveretu opět objevila trhlina, a proto byl roztaven a znovu ulit.

Na původní místo se už nevrátil a byla pro něj vybudována kovová konstrukce, která je umístěna na dvou betonových sloupech. Současný Zvon míru má impozantní rozměry, jeho výška je

3,36 m, průměr 3,21 m a má váhu 22,6 tun. Je ozdoben reliéfy, které představují válku i mír. Na zvonu je vyrytý výrok papeže Pia XII. „Mírem není nic ztraceno, válkou může být ztraceno všechno“. Zvon zvoní každý den ve 21.30 hodin. Na počest československých obětí se dříve zvonilo 15. června, kdy probíhala bitva u Piavy, která představovala jeden z nejkrvavějších bojů a také popravu legionářů. Později byl termín zvonění změněn na výročí vzniku ČSR 28. října. V okolí zvonu jsou vlajky všech zemí, které se válečných konfliktů zúčastnily. Za prohlédnutí stojí i nedaleký památník výstavby zvonu, kde je umístěna i obrazárna.

Dalším pietním místem, které jsme navštívili společně s delegací ministra obrany ČR L. Metnara a velvyslankyní ČR v Itálii H. Hubáčkové, bylo osárium (kostnice) Sacrario Militare Castel Dante v Roveretu. V Itálii po I. světové válce byly tisíce hrobů roztroušených po úbočích hor, které všechny nešlo udržovat, a tak po nástupu B. Mussoliniho bylo rozhodnuto vybudovat rozsáhlá osária, kde budou ostatky vojáků z hrobů pohřbeny. Za tímto

účelem vznikla osária nejen pro italské vojáky, ale i rakousko – uherské, německé, anglické a francouzské vojáky. Největšími kostnicemi v Itálii jsou Redipuglia (100 187 pohřbených Italů), Oslávia (57 214), Monte Grappa (12 615 Italů a 10 295 rakousko – uherských vojáků), Castel Dante v Roveretu (11 455 Italů, 8 673 rakousko – uherských vojáků a 151 legionářů a další osária). Před osáriem Castel Dante v Roveretu stojí za povšimnutí legionářský pomníček a vystavená děla, kdy jedno je vyrobeno v plzeňské Škodovce. Pietního aktu v osáriu v Roveretu se kromě delegace Ministerstva obrany a velvyslanectví v Itálii zúčastnila delegace PD ČČSH, čestná stráž s věnci, vojáci, Československá obec legionářská s historickými vlajkami, italská alpinici, hejtman Plzeňského kraje J. Bernard, studenti z Plzně, studenti vojenského gymnázia z Moravské Třebové a hudba AČR. Po položení věnců jednotlivými delegacemi k památce 151 pochovaných legionářů, italských a rakouských vojáků a po promluvě a modlitbě bratra biskupa D. Tonzara, zazněla italská a česká hymna.

Zpracoval: Jan Boček

Slavnostní promoce

15. října se uskutečnily v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze slavnostní promoce absolventů VOŠ a VŠZaSP Husova institutu teologických studií. Promováno bylo 40 absolventů Bc., 14 Mgr. studia a 1 absolventka DiS.

Za absolventy Bc. studia pronesla děkovnou řeč Dita Hořínková, za absolventy Mgr. studia Petra Štěpánková: „Vaše magnificence, vážený pane rektore, Spectabilis vážený pane děkane, vážený pane promotore, Honorabilis vážený pedagogové školy. Dovolte mi vyslovit Vám hluboké poděkování za tři roky bakalářského studia, které nám přinesly otevření širokých obzorů vědomostí, obzorů, které si každý z nás neseme do dalších dnů našeho života. Zpočátku se nám zdála tato cesta nevládnutelná. Každý z nás si prošel pocity beznaděje, pocity chaosu a obav, zda je vůbec možné dojít až k dnešnímu zázračnému dni. A hle, stalo se. Dnes tu stojíme s hrdotí a současně i s pokorou. S vědomím, že bez velkého

úsilí by náš dnešní pocit štěstí nebyl úplný. Díky Vám se nám střípky našich vědomostí začaly skládat v krásnou mozaiku, v nádherný obraz s jasnějšími konturami.

Duševně i duchovně jsme vyrostli, podařilo se nám mnohdy i překonat sebe sama. Podařilo se nám porozumět současnosti v širokých souvislostech s minulostí, podařilo se nám dotknout se toho, co je mezi nebem a zemí. Upřímná poděkování ať se nyní rozletí i k našim rodinám. Právě naši partneři, blízká i širší rodina, byli tou nejpevnější oporou našeho studijního úsilí. Díky Vaší lásce jsme dokázali zdánlivě nemožné. Díky Vaší podpoře můžeme dnes stát v taláru a prožívat neopakovatelný pocit štěstí. V neposlední řadě tímto děkujeme i za vzniklá přátelství, či dokonce za životní vztahy, za spojení duší, které k sobě patří.

Vaše magnificence, vážený pane rektore Spectabilis vážený pane děkane, vážený pane promotore, Honorabilis vážení pedagogové školy. Vážené rodiny, vážení přátelé a naši milí kamarádi **ZE SRDCE VÁM DĚKUJEME“**

„Spectabilis, vážený pane děkane, Spectabilis, vážený pane promotore, Honorabilis, vážení akademičtí pracovníci školy, vážení hosté,

dnešním dnem zde v nádherných prostorách kostela svatého Mikuláše slavnostně zakončujeme svá magisterská studia. Při této příležitosti se mi dostalo té cti, abych jménem svým a jménem absolventů magisterského studia Vysoké školy zdravotnictva a sociální práce svetej Alžbety, detašovaného pracoviště v Praze poděkovala všem těm, kteří se zasloužili o úspěšné završení našeho studia.

Především naše poděkování a uznání patří všem pedagogům, kteří nás s vynikající profesionalitou, odborností, ochotou, trpělivostí a s lidským přístupem vedli cestou poznání, předávali nám svoje odbornosti, znalosti, vědomosti a pomáhali rozšiřovat obzory našeho vědění. Děkujeme jim zato, že své přednášky dělali nejen obsahově hodnotné, ale také sepnuté s praxí. Děkujeme vám, že jste nás nutili přemýšlet, pochybovat a ptát se.

V období našeho studia jsme se snažili plnit studijní úkoly. Je pravdou, že ne vždy se nám to plně dařilo. Příčinou bylo i to, že od našich maturit uplynulo často mnoho let, bylo třeba se přizpůsobit vysokoškolskému systému studia, k tomu se připojoval pocit zodpovědnosti, strachu z neúspěchu, stres a mnohdy současné plnění náročných povinností pracovních a rodinných. Děkujeme za Vaše pochopení.

V neposlední řadě chceme poděkovat těm, kteří nás po celou dobu studia provázeli a podporovali v pracovním

a osobním životě. Jsou to naši kolegové, přátelé a především okruh našich nejbližších, bez jejichž pochopení, podpory a tolerance bychom zde mnozí dnes nestáli. Děkujeme Vám, Vaše podpora a důvěra pro nás znamenala velmi mnoho. Bez ní bychom jen těžko získali ten cenný dar – možnost dalšího vzdělání.

Tímto slavnostním ceremoniálem se dnes zakončuje náš studijní program, byla nám poskytnuta vysoká úroveň vzdělání, vysoká škola svetej Alžbety

navždy zůstane naše Alma mater, prožili jsme zde část našeho života a získali množství vědomostí užitečných pro náš další život. Dovolte nám ještě jednou poděkovat za všechno, co jste nás naučili a popřát mnoho úspěchů při vzdělávání dalších studentů.

Přála bych si, abychom všichni, kteří jsme dnes obdrželi magisterský diplom, dokázali použít naše získané vědomosti k obohacení lidské společnosti. Dále již bude na každém z nás, jak bude kráčet životem a v jaké míře zhodnotí nově nabyté vědomosti.

Prof. PhDr. Ing. Ladislav Bučko Příhovor na promóciu v Praze 2018

Vážené slávnostné zhromaždenie,

Blahoželám absolventom. Že tu teraz stojíte po rokoch štúdia s diplomom v ruke, je aj naša veľká radosť, nás učiteľov, ktorú zdieľame spolu s vami. Nech všetko, čo ste sa na našej škole naučili, s čím ste sa stretli a o čom ste rozmýšľali, nech vám to všetko pomôže splniť poslanie vo vašom profesionálnom živote, pri práci s roz-

ličnými cieľovými skupinami, ako aj v osobnom živote v styku s najbližšími a tými, ktorých stretávate.

Je to veľmi zaujímavý čas a rok okrúhlych výročí tento dnešný rok 2018 – máme výročie založenia Česko-Slovenska, 50. výročie od okupácie nášho bývalého spoločného štátu socialistickými vojskami a prerušenia obrodného spoločenského procesu nazývaného

Pražskou jarou, ktorý sa navonok obnovil o dvadsať rokov neskôr známou sviečkovou manifestáciou v Bratislave, ktorá bola prvým verejným a masovým vystúpením občanov na verejnom priestranstve v centre mesta za ľudskú a náboženskú slobodu v bývalej ČSSR a o rok vyústila do nežnej revolúcie – máme teda 30. výročie bratislavskej sviečkovej manifestácie, ďalej máme 20. výročie založenia našej katedry misiológie, ktorá sa vtedy nazývala Katedra misijnej a charitatívnej práce ešte na Trnavskej univerzite v Trnave, a rozvinula sa do dnešného inštitútu či fakulty. Tiež máme okrúhlych 14 rokov (2x7 biblická plnosť) od spolupráce medzi VŠ sv. Alžbety a Husovým inštitútom teologických štúdií, ktorej plodom je aj to, že sa tu dnes všetci stretávame na tomto miľom slávnostnom podujatí.

V tomto našom školskom modeli spolupráce, ktorý sme za tie roky vyvinuli, tu máte všetko ako na tácke, a preto mi dovoľte pri príležitosti tohto významného roku jubilej krátku reflexiu:

Nechcem vám hovoriť o tom, ako je naša spolupráca modelom česko-slovenskej vzájomnosti. Ako si jeden druhého vážime a tešíme sa na seba, aj keď sme iní. Ako sa navzájom dopĺňame – tá česká usporiadanosť, systematickosť, tradicionalizmus a štábná kultúra, na druhej strane slovenská bujarosť, mladíckosť niekedy až detinskosť, ale aj tvorivosť, túžba po slobode a neviazanosti. Pozrite sa len na naše štátnice – české a slovenské, ktoré sa uskutočňujú na Alma máter v Bratislave. U oboch bývam predsedom. Pražáci: perfektné fungujúci systém, všetci nastúpení v sakách a bielych košeliach a fičí to samochodom. Bratislavčania: trochu chaos, nejde to samo, zakaždým musím niečo niekomu pripomínať, ale z toho chaosu vznikajú niekedy nové cenné podnety, ktoré nám pohýňajú

rozvoj. Jedno aj druhé je potrebné: systematickosť a tradícia, ale aj neviazaná tvorivosť.

Nechcem vám hovoriť, ako som chodil so Slávkom Orleánskym, mojím moskovským priateľom, alkoholikom a výborným básnikom a hudobníkom, ako sme chodili a cestovali pred 25 rokmi s lacnými gitarami po rozpadávajúcom sa Sovietskom Zväze, po Volžsko-tadžickej, Bajkalsko-amurskej a najmä Transsibirskej magistrále. Raz, po jednom našom vystúpení v miestnej škole v sibírskom meste Omsk sa mi skupina učiteľov prišla poďakovať so slzami v očiach, v ktorých zároveň žiarila akási radosť, a s pokorou sa mi ospravedľovali za inváziu Sovietskych vojsk do Československa v 1968-om. Mne, vtedy chalanovi z Mehringovej ulice v Petržalke, ktorý odišiel do Ruska ohlasovať evanjelium po skrachovanej inžinierskej kariére a vnútornom obrátení. Vtedy som cítil, že to ich ospravedlnenie je adresované všetkým nám, Čechom a Slovákom.

Nechcem vám hovoriť ani o tom, ako je táto naša spolupráca ekumenickým modelom. Ešte pred nejakými 10 rokmi, keď bola spolupráca medzi nami v začiatkoch a sme sa otúkávali, som hovoril: Pozrite sa David a Hanka. Katolícka náuka hovorí toto a toto, pozrite sa na výdobytky Druhého vatikánskeho koncilu, na encykliky súčasných pápežov atď. Manželia Tonzarovci ma zas zasväcovali do prác významných husitských dejateľov a teológov. Dnes zírám, ako sme voči sebe otvorení, máme k sebe úctu a dopĺňame sa, ako ste vy husitskí bratia a sestry, dnes väčšími odborníkmi na Druhý vatikán ako ja. Ako poznáte tiež diela veľkých protestantských i katolíckych mysliteľov a teológov, hoci mi občas pripomínate, že sa neradíte k protestantom. Ako náš rektor pán prof. Vlado Krčméry bez otáľania (pre tých, čo zabúdajú

rozumieť po slovensky prekladám – bez váhania) vyhlásil za patróna pražského detašovaného pracoviska majstra Jána Husa, pričom je jeho zvykom, že za patrónov jednotlivých pracovísk VŠ stanovuje svätých mužov alebo ženy Cirkvi.

Tiež vám nechcem hovoriť o dobročinných humanitárnych a rozvojových projektoch VŠ sv. Alžbety. Nechcem vám hovoriť o tých desiatkach projektov doma i po celom svete, ktoré naša škola a jej pracoviská spravujú, či rozbiehajú. Je to všeobecne známy fakt a niektoré z týchto humanitárnych a rozvojových projektov viac či menej poznáte. Len pred dvoma týždňami som sa vrátil z Iraku, kde som pracoval v humanitárnom projekte pre pomoc jednej z najprenasledovanejších minorít za posledné roky, ktorou sú Jezídi v Kurdistane, čo je severná časť Iraku. Je mediálne známe, čo si títo ľudia – ženy, muži a deti vytrpeli počas rokov krutého útlaku zo strany teroristického Islamského štátu. Bola to vlastne genocída. Dnes je Islamský štát na území Iraku oficiálne porazený a vyhladený. Naši spolupracovníci a študenti na Katedre misiológie, manželia Ulmanovci pod krídlami a za podpory VŠ sv. Alžbety pred štyrmi rokmi, v najhorúcejšom období, rozbehli humanitárny projekt pre vnútorných utečencov, ktorých bolo v tom čase v Iraku na stá tisíce a ktorí prevažne žijú v táboroch rozosiaych po Kurdistane. V niekoľkých z nich je dnes tento projekt implementovaný a pomáha prežívať ťažké chvíle tisícim nevinných ľudí.

A nechcem vám hovoriť ani o tom, ako sme s pánom rektorom prišli pred rokom na promočnú slávnosť so 40 minútovým meškaním. Fakt, prúser. Ale v celom kontexte tej cesty to bol veľký úspech. Lebo 70 km pred Prahou sme na diaľnici uviazli. Mali sme dve možnosti, buď budeme čakať v kolóne a zápche alebo niečo urobíme. Najprv

bol aktívny náš šofér Eifel, ktorý vyšiel z auta preskúmať situáciu a u vodičov kamiónov zistil, že zápcha je na dlho. Potom vstúpil do akcie pán rektor Vladko, keď si spomenul, že sme asi jeden km za výjazdom z diaľnice, a poznal ten kraj, lebo v týchto miestach pred rokmi trávil rok vojenskej služby ako lapiduch. Takže sme cúvali po krajnici diaľnice kilometer dozadu, na ten výjazd a dostali sme sa z obklúčenia stojacich áut. Potom sme po vedľajších cestách cez dediny a mestečká kľučkovali do matičky Prahy. Keď už bolo jasné, že takto sa motajúc zmeškáme, pán rektor zavelil asi 40 km od Prahy návrat na diaľnicu, aby sme meškanie minimalizovali. Vtedy som vstúpil do príbehu ja, lebo som si spomenul, že v rádiu, ktoré sme medzičasom zapli, hlásili, že diaľnica je pred Prahou zapchatá medzi 70 až 20 km, takže musíme ešte pokračovať po bočných cestách ešte asi 20 km. Pán rektor ma vtedy poslúchol, obišli sme zápchu, vrátili sa na diaľnicu na pravom mieste a dorazili na promočiu s tým „drobným“ meškaním. Za nami však išiel v inom aute aj slovenský minister školstva. Chcel poctiť svojou návštevou promočie naše pražské detašované pracovisko. On do Prahy v ten deň vôbec nedorazil. Keď sme sa neskoro večer z Prahy vracali, tá zápcha tam ešte stále bola. Minister nemal so sebou taký tím, ako sme mali my. Každý člen tímu zohral svoju úlohu, navzájom sme sa počúvali a krízová situácia dopadla úspešne. Takto nejako si predstavujem riadenie a rozvoj našej školy i humanitárnych a rozvojových projektov.

Ale chcem povedať vám všetkým, chcem vám povedať, že pre evanjelium sa oplatí žiť, bojovať i niečo vytrpieť. Delenie sa o evanjelium, čiže o svoju životnú skúsenosť, o životnú skúsenosť s Bohom a s ľuďmi skrze Ježiša v Duchu Svätom, je najväčšia radosť, akú som v živote zakúsil. Prajem vám všetkým takúto radosť a vnútornú silu.

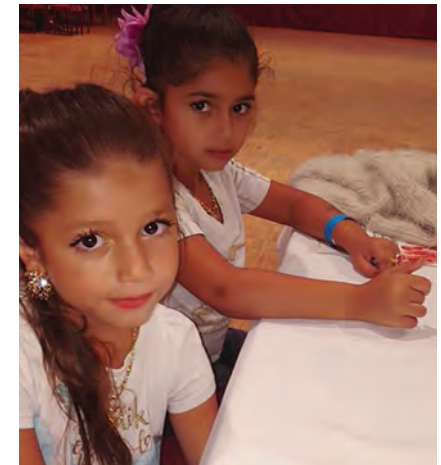
Husitské centrum o. p. s.

Vánoční čas

S koncem roku dorazila vánoční atmosféra i do NPK Husita. Od listopadu jsou aktuální témata vánoční dárky, ať už jejich výroba, či finance na dárky. S mládeží probíráme finanční možnosti jich samotných i rodiny na dárky a finance spojené s vánočním obdobím. Neopustili jsme ani od tradiční akce „Mikulášské“ pořádané nízkoprahovými kluby z Prahy v rámci pracovní skupiny Župan. Tento rok se uskutečnila Mikulášská v Cover Place na Rajské zahradě, která byla zakončena vystoupením Jana Bendika. Do klubu jsme si koncem listopadu pořídili stromek, na který postupně děti vyráběly ozdoby. Pracovníci z NPK Husita navštívili základní školu Cimburkova a připravili si program pro děti z prvního stupně. Strávili jsme

s dětmi odpoledne výrobou vánočních ozdob. Díky této akci se nám podařilo navázat další děti z komunity na naší sociální službu. Na počátku prosince jsme připravili vánoční víkendovku pro děti a jejich maminky, které společně pekly vánoční cukroví. Aby maminky měly prostor a klid na pečení, s dětmi jsme vyrazili na vánoční trh nasát vánoční atmosféru a zabruslit si na Gutovku. Při procházce jsem si povídali o tradicích, které na svátky dodržují a jak probíhá silvestr u nich doma. Jsme rádi, že tento rok jsme mohli zakončit příjemnými akcemi a budeme se těšit v novém roce, odpočatí a plní energie.

Jeden Gitane střípek z prázdnin, aneb k čemu dopomohla prázdninová bohoslužba

Taneční soubor v plném proudu léta zvládl odjet na soustředění do Liberce. Děti si odvezly spoustu zážitků z koupaliště, procházky po památkách okolí Liberce. Velký ohlas mělo vystoupení na konci soustředění, kde obecnostvo chválilo flamenco v podání tanečniců z Gitane. Celé soustředění uzavřela romská zábava, která se stala příjemnou tečkou k zakončení. Soustředění se mohlo uskutečnit díky laskavému ubytování v klubu pro děti Duha a darům z prázdninové bohoslužby, která proběhla v komunitním centru na Žižkově, známé také jako Žižkostel.

*Moc děkujeme za podporu!
Bc. Anna Zavřelová*

Církev v Čechách od M. J. Husa po 1. světovou válku (česká reformace)

pokračování z minulého čísla

Socha panovníka byla v roce 1623 snesena a nahrazena reliéfem Panny Marie. Kalich byl rozlít a zlato použito na sluneční zář Panny Marie. Mezi odlišnosti utrakvistů a římských katolíků patřila svátost přijímání podobojí, dětské přijímání, český projev při mši (husité se inspirovali Cyrilometodějskou tradicí), svěcení památky M. Jana Husa a dalších husitských mučedníků. Utrakvisté se nezdráhali, aby měli společného biskupa s katolíky a dokonce byli ochotni se podřídit i papeži za podmínky, že budou schválena kompaktáta. Papež ale kompaktáta nikdy neschválil. Protože kališníci lpěli na apoštolské posloupnosti, museli při svěcení nových kněží hledat ochotné biskupy především v Itálii a ve Francii (delegace husitů byla vyslána do Cařihradu, který ovšem v roce 1453 ještě před dohodou utrakvistů a východní církve padl ve válce s Turky). V několika případech nové kněze světili i ve Lvově na Ukrajině v arménské církvi. V souladu se čtvrtým článkem pražských artikulů utrakvističtí kněží nesměli disponovat majetkem fary. V čele správy kališnické církve stál administrátor podobojí, který sídlil na Starém Městě pražském.

Jednota bratrská byla nekatolickou církví, kterou založili přívrženci myšlenek Petra Chelčického v Kunvaldu roku 1457. Především v první fázi její existence se potýkala s pronásledováním. Legalizována byla až Majestátem císaře Rudolfa II. v roce 1609. Po roce 1620 byla tato církev zakázána a její členové ve velkém počtu emigrovali. V exilu pak působil biskup Jednoty bratrské J. A. Komenský. Jeho vnuk biskup Daniel Arnošt Jablonský vysvětil v Berlíně roce 1735 biskupa Davida Nitschmanna a hraběte Zinzendorfa. Byla tím zachována biskupská po-

sloupnost a obnovena činnost Jednoty bratrské v Herrnhutu (česky Ochranov) v Horní Lužici. Jednota bratrská proslula svými misemi a dnes je v zahraničí známá jako Moravská církev (nebo Moravští bratři) v Evropě, v Severní a Jižní Americe, v Africe i v Asii.

Doba pobělohorská

Po nešťastné Bílé hoře došlo ke kulturnímu a náboženskému úpadku Českých zemí. Císař Ferdinand II. nechal na Staroměstském náměstí popraviti 27 českých pánů a ve Vídni slavnostně rozstříhl Majestát o náboženské svobodě z roku 1609 a zahájil období násilné rekatolizace. Krátce po bitvě na Bílé hoře musela být jezuitům předána nekatolická pražská univerzita, gymnázia a všechny fary v Čechách musely být výhradně obsazeny katolickými duchovními. Touto promyšlenou strategií došlo k rozvrácení většiny nekatolických věřících. Konec nadějí nekatolíků (kterých podle názorů historiků bylo v Čechách 90 % obyvatelstva) byl rok 1648, kdy skončila třicetiletá válka uzavřením Vestfálského míru. Nekatolické obyvatelstvo (kromě Židů) bylo vystaveno násilné rekatolizaci se vši přisností nejen církví, ale i státem. Nekatolík neměl právo zastávat úřad, získávat majetek a vlastnit živnost. Křty, manželství a pohřby mohly být pouze římskokatolické. Velkým pomocníkem v rekatolizaci obyvatelstva v Čechách byl jezuitský řád, který převzal v zemi školství a konfiskoval a páčil české knihy.

Toleranční patent

V roce 1773 byl na nátlak evropských panovníků papežem Klementem XIV. zrušen jezuitský řád. V té době měl řád vlastní loďstvo a v Jižní Americe i armádu a doly. V Čechách byli jezuité zrušeni Marií Terezií a po konfiskaci a prodeji

jejich majetku bylo 8 milionů zlatých převedeno do Náboženského fondu. Také císař Josef II. po zrušení 115 ze 228 klášterů v Českých zemích získaných 22 milionů zlatých uložil do Náboženského fondu. Název tohoto fondu se později změnil na Náboženskou matici, kterou spravoval stát za účasti katolických duchovních a její výnosy sloužily výlučně pro Církev římskokatolickou. Od 1. 1. 2013 vykonává správu matice Církev římskokatolická. Císař Josef II. chtěl zastavit emigraci bohatých a schopných evangelíků, protože docházelo k hospodářskému oslabení habsburské říše a omezit moc římskokatolické církve. Proto se rozhodl dne 13. 10. 1781 vyhlásit Toleranční patent, na základě kterého umožnil, aby vedle římskokatolického a židovského vyznání mohla existovat ještě vyznání luterské, helvétské a řeckopravoslavné. Utrakvistické vyznání ale povoleno nebylo. Patent se nevztahoval na Ašsko, protože bylo přičleněno k Českým zemím až 20. 3. 1775 a císařovna Marie Terezie se zaručila náboženskou tolerancí pro evangelické obyvatelstvo. Další výjimkou pro evangelíky na našem území bylo Slezsko, na základě Akranstádské smlouvy (uzavřené 7. 8. 1707 mezi císařem Josefem I. a švédským králem Karlem XII.). Smlouva zaručovala pro evangelíky ze Slezska výstavbu šesti evangelických chrámů milosti v Zahání, Kožichově, Jelení Hoře, Kamenné Hoře, Milíči a v Těšíně. Název kostelů milosti byl odvozen od toho, že byly postaveny z milosti císaře Josefa I. Do dnešní doby se zachovaly čtyři kostely a z toho je jen jeden evangelický a tři jsou církve římskokatolické.

Příslušníci tolerovaných církví si muse- li sami ze svých prostředků vybudovat kostely, fary, školy, hřbitovy a vyplácet duchovního. Aby římskokatolické farnosti neutrpěly újmu, museli evangelíci a další vyznání i nadále platit desátky. Náboženskou rovnost před zákonem získali příslušníci jiných povolených církví v českých zemích až v roce 1861. Plně náboženské svobody dosáhli evangelíci

a příslušníci povolených církví až po vydání prosincové ústavy v roce 1867, kdy rodiče mohli svobodně rozhodovat o vyznání svých dětí. Evangelické kostely mohly mít až od roku 1867 věže a zvony.

Národní obrození

V druhé polovině 17. století vzniklo české národní obrození, které se inspirovalo slavnou dobou Karla IV. a dobou husitskou ve spisech národních buditelů. V 18. století vynikala řada českých spisovatelů, hudebníků a umělců, kteří zdůrazňovali slavnou minulost českého národa a český jazyk. Mezi osvícence patřili J. Dobrovský, J. Jungmann, J. K. Tyl, K. H. Mácha, B. Němcová, V. Thám, K. J. Erben, F. M. Pelc a další. Mezi nejvýznamnější české historiky se nasmazatelně zapsal F. Palacký knihou Dějiny národa českého, kde popisuje slavné české dějiny do roku 1526, kdy rod Habsburků nastoupil na český trůn. Koncem 18. století se začaly objevovat různé formy katolického modernismu. Toto hnutí si dalo za cíl prosadit reformy katolické církve v Německu, Francii, Itálii, Belgii, Anglii, Španělsku, Polsku i v USA. V českých zemích měly reformy základ v cyrilometodějské tradici a v české reformaci. V roce 1848 kněz František Náhlovský svolal schůzi kněží do Prahy, kde přednesl požadavky církevní reformy v Čechách. Jednalo se o národní jazyk v liturgii, rozdělení diecézí podle národností, volba kněží a hodnostářů, zdobrovolnění celibátu a revize učení katolické církve. Poslední sjezd modernistů se konal v Přerově 31. 7. 1906 za účasti 160 kněží a laiků. Jednotu katolického duchovenstva i vydávané časopisy o modernizaci církve čeští biskupové stačili zakázat ještě předtím, než tak učinil papež Pius X. V encyklice Pascendi Dominici Gregis a dekretu Lamentabili sane exitu, papež odsoudil katolickou reformu jako novodobý církevní blud. V roce 1910 museli duchovní skládat do rukou biskupů protimodernistickou přísahu.

Návštěva Vatikánu

Farářka naší Církve československé husitské, Martina V. Kopecká, strávila v Římu více než dva týdny v Římě, kde se konalo 15. plenární shromáždění synody Římskokatolické církve. Biskupská synoda je shromáždění biskupů a kardinálů z celého světa, které svolává papež, aby společně diskutovali a hledali odpovědi na otázky, tentokrát na téma „Mladí lidé, víra a rozlišování povolání“. Nina Malá, studentka FF UK, se Martiny Kopecké zeptala na její zážitky z Vatikánu, ale i cestu k církvi a službě.

Světová rada církví Vás vyslala jako svou zástupkyni na synodu biskupů svolaný papežem Františkem, co na Vás ve Vatikánu nejvíce zapůsobilo?

Atmosféra, otevřenost a inkluzivní přístup celé biskupské synody, kterou papež František svolal k otázkám mládeže. A potom připravenost všech zúčastněných synodních otců. Znali nejen problematiku mládeže ve svých oblastech, ale nastudovali i výzkumy z oblasti sociologie a psychologie, zajímali se o skutečnou podstatu problémů mladých lidí a hledali praktická, velmi konkrétní řešení, pojmenovávali věci pravými jmény.

Jak Vás ostatní účastníci synodu přijímali? Byla jste jedinou ženou, která se zasedání zúčastnila?

Nebyla jsem jediná žena na synodě, ale jediná vysvěcená farářka, to už ano. Ženy byly ve výrazné menšině (v roli auditorek, expertek nebo tzv. delegatus fraternus, což jsem byla i já), ale jejich hlas zazníval velmi významně a jejich svědectví bylo vítáno. Setkala jsem se s mnoha kardinály a biskupy, kteří mi přišli vyjádřit svou podporu a ocenili intervenci, kterou jsem na plenárním zasedání přednesla.

Přinesl synod něco nového, něco, co Vás zaujalo?

Ano, jednak mě potěšilo to, že smyslem synodu nebylo mluvit „o mladých lidech“ ale „s mladými lidmi“, ale pokud si dobře vzpomínám, tak mladí navrhli společnou pouť, která se skutečně zrealizovala. Byli hybnou silou synodu, při-

nášeli do sálu „hudbu“, jak diplomaticky papež František pojmenoval jejich nadšené povykování nad některými pronesenými projevy zúčastněných. Navíc stejně jako synodní otcové, byli mladí auditori a auditorky velmi dobře připraveni jak teoreticky, tak dokázali své vize a nápady převádět v praktické nápady a návrhy, které se zakomponovaly do finální podoby pracovního dokumentu synodu Instrumentum Laboris.

Jak vnímáte papeže a jeho roli?

Poprvé jsem se s papežem Františkem potkala v červnu na oslavách 70. výročí SRC v Ženevě a dokonce jsem měla možnost s papežem poobědvat v rámci úzké skupiny. Moje nervozita byla ohromná, ale už během předkrmu papež František tak uvolnil atmosféru svým milým chováním a konverzací o nečekaných tématech, že jsem samým zaujetím na trému zapomněla. Mluvili jsme spolu o chystané synodě k tématu mladých lidí, ale zatím jsem netušila, že se tam skutečně octnu.

Jak se cítí dnešní mladí lidé v církvích?

Někdy to vypadá, že zapomínáme, že Ježíš byl v době svého křtu a následného

působení až do chvíle své smrti na kříži mladým dospělým a celá ranná církev byla vlastně „velmi mladá“. Kež bychom se k tomu uměli také trochu vracet, nenechali církev stárnout ke křehkosti, ale posilovali je právě svou energií čerstvosti a upřímného nadšení, které přináší mladí, ale i starší právě svou zkušeností a moudrostí, která povznáší.

Jaká vlastně byla vaše cesta k Bohu a církvi?

Krásná a nečekaná. Moje víra se zrodila skrze vzdělání. Ke studiu jednooborové teologie jsem se dostala náhodou – nebo to spíš bylo Boží řízení? Byla jsem přijata bez přijímaček (a také naprosto bez znalostí), ale byla jsem zvědavá a chtěla jsem studium dokončit – ovšem jen kvůli titulu. Že bude teologie láskou na celý život, to jsem nečekala, a už vůbec ne to, že budu v druhém ročníku pokřtěna a po praxi v náboženské obci se rozhodnu pro službu v církvi. Po celou dobu svého studia i teď mě moji rodiče podporovali a má rozhodnutí respektovali.

Kostel v němž sloužíte jako duchovní, stojí na Staroměstském náměstí, chodí tam místní? Kde jinde Vás mohou věřící potkat?

V mnoha velkých městech se z centra stěhují ti, kteří tam žili celý život. Takže snad by bylo přesnější říct, že dřívější staroměstští příjíždějí i z okrajových částí města do „svého“ kostela. Ale hodně k nám chodí i turisté, kteří se přijdou jen podívat a nakonec zůstanou na celou bohoslužbu, a pak i třeba na kávu, abychom si mohli o jejich zkušenosti popovídat. Ale nesloužím jen v kostele sv. Mikuláše, jako farářka jsem ustanovena do kaple na bývalém evangelickém hřbitově ve Strašnicích, naproti krematoriu. Je to pro mě velká odměna, hezká a živá malá obec, kde se všichni znají. Navzájem sdílí své životní příběhy i svoji víru.

Na otázky Niny Malé odpovídala Mgr. Martina V. Kopecká

Státní hrad Křivoklát hostil již IV. ročník kastelologické konference k poctě prof. Tomáše Durdíka

Ve dnech 5. – 6. 10. 2018 se v areálu hradu Křivoklát uskutečnil již IV. ročník mezinárodní kastelologické konference věnované památce prof. PhDr. Tomáše Durdíka, DrSc. Tento evropsky významný kastelolog, archeolog středověku a dlouholetý pracovník Archeologického ústavu AV ČR v Praze byl, mimo jiné, úzce spjat s Katedrou archeologie Západočeské univerzity v Plzni, kde působil

od jejího vzniku, a kterou také krátce vedl. Na setkání zaznělo patnáct příspěvků z oblasti české a evropské kastelologie, archeologie středověku a památkové péče, které provázela dlouhá diskuse. Na čtyři bloky referátů navázala prohlídka vybraných částí areálu hradu. V letošním roce si účastníci mohli prohlédnout, kromě opevnění a objektu pivovaru, také manský dům vystavěný okolo roku 1400. Zánik tohoto objektu spjatého s křivoklátskou manskou soustavou je možné spojovat s rozsáhlým požárem hradu z 18. března 1422. Součástí konferenčního jednání byla již tradiční vzpomínková pobožnost, kterou sloužili pražský biskup Církve československé husitské doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., dr. h. c., vikářka Mgr. Růžena Adamová a Mgr. Hana Tonzarová, Th.D.

Zvláštní poděkování za trvalou podporu této konference pak náleží kastelánovi státního hradu Křivoklát Mgr. Petrovi Slabému. Příspěvky, které na konferenci zazněly, budou publikovány v časopisu *Castellologica bohemia*, vydávaného Katedrou archeologie Západočeské univerzity. Podle odezvy ze strany přednášejících a dalších účastníků konference i IV. ročník setkání na Křivoklátu splnil

cíle, které se zrodily již při první vzpomínkové bohoslužbě sloužené v hradní kapli v roce 2014. Prvotní setkání přátel a žáků prof. Tomáše Durdíka se postupně proměnilo v mezinárodní fórum sloužící nejen k přátelskému setkávání, ale také k výměně poznatků a konzultacím řady otázek z oblasti archeologie, kastelologie, historie a dalších oborů.

BK, jsK

Z pozůstalosti bratra patriarchy (II.)

Pokračování z minulého čísla

Josef Špak (1929–2016), šestý patriarcha ČCŠH (1994–2001), pořídil kolekci textů o významných osobnostech doby husitské. Přetiskujeme s laskavým svolením autora PhDr. Jana Škody.

Toto je založeno na líčení poslední večere Ježíše Krista s jeho učedníky – apoštolů v Novém zákoně Bible. Ježíš nejprve vzal do ruky chlebovou placku, lámal ji na kousky a pravil: vezměte, jezte, toto jest mé tělo. Nato bere do ruky kalich s vínem a praví: pijte z něho všichni, neboť toto jest má krev. Církev to později rozvedla v teorii transsubstanciaci, tedy změny podstaty. V průběhu mše svaté ztrácí v rukou kněze chléb a víno úplně a bezzbytku svoji původní podstatu a nabývá nové podstaty těla a krve Páně. Podle Viklefa je však podstata těla a krve čistě duchovní, tudíž by chléb a víno po ztrátě své původní přirozené podstaty již neměly žádnou hmotnou podstatu, což je v rozporu s reálnou zkušeností. Tento paradox pak Viklef řešil právě onou remanencí – původní podstata chleba a vína i nadále přetrvává a nová podstata Ježíšova těla a krve k ní souběžně přistupuje. A s tím narázil. Ačkoliv se jednalo o subtilní teologickou otázku, která ve svém důsledku

církve vůbec neohrožovala a nic v církevní praxi vlastně ani neměnila, dostalo se jeho nepřátelům netušené zbraně. Viklef byl od nynějška prostě kacír a jeho kritickými myšlenkami se tudíž nebylo nutno vůbec zabývat.

Do základu jeho učení tak byla položena mina, která později dovedla na hranici i Jana Husa. Ačkoliv je dnes patrné, že Hus o remanenci pouze ze začátku opatrně uvažoval a následně ji jako nadbytečnou a zavádějící ze svého učení vypustil, byla mu v Kostnici donekonečna předhazována a – i když mu nebylo dokázáno, že by ji sám aktivně hlásal – bylo mu alespoň kladeno za vinu, že ji s dostatečným důrazem neodsoudil. Viklef tak se svou kompromisní remanencí zůstal v dějinách církve osamocen. Všichni předešlí teologové změnu podstaty buď beze zbytku přijímali nebo úplně zavrhovali (to ti heretičti), o Husovi již řeč byla, pro další husitské teology byla rovněž tabu, neboť by oslabovala jejich boj o prosazení přijímání pod obojí, Kalvín transsubstanciaci vůbec odmítl, a tak se Viklefovi vlastně dostal nejbližší jen Martin Luther se svojí teorií tzv. soupodstatnění, dle níž chléb a víno přijímá novou podstatu pouze v samotném okamžiku přijímání.

PhDr. Jan Škoda

90. výročí otevření Husova sboru

13. října 2018 jsme uspořádali v Husově sboru a naší zdejší farní komunitní zahradě Gaia oslavy k 90. výročí založení místního sboru ČČSH a ke 100 letům republiky. Tato událost začala slavnostní bohoslužbou, kterou sloužili 4 duchovní naší Církve československé husitské – Bc. Samuel Vašin, místní jáhen, který posloužil kázáním, úvod liturgie – Mgr. Kamila Magdalena Lukasová, farářka, která se sem nově přistěhovala, bratr vikář Mgr. Lukáš Bujna sloužil eucharistickou část bohoslužby a požehnal nám klatovský kolega farář ThDr. Tomáš Procházka. Zúčastnili se také pan starosta Horažďovic Ing. Michal Forman a ředitelka Charity Mgr. Šárka Čáňová. Poděkovali jsme též za letošní úrodu z komunitní zahrady Gaia a ostatních farních zahrad z blízkého i vzdálenějšího okolí. Poté akce pokračovala slavnostním odhalením kamenné desky k výročím výše zmíněným a k připomenutí obětí komunismu. Tato deska, kterou vytvořil a krásně vypískoval pan kameník Martin Beránek z Horažďovic, je umístěna na levé zdi k faře přilehlé komunitní zahrady Gaia, (viz foto níže) – byla odhalena za proslovů a přítomnosti duchovních, požehnána br. vikářem Lukášem Bujnou a horažďovickým římskokatolickým farářem bratrem Petrem Koutským. K tomuto pietnímu aktu jsme zazpívali naši národní hymnu a Modlit-

bu pro Martu. Přijďte se na ni k nám kdykoli podívat a pomodlit se, zamyslet, promluvit si. Následovala má vernisáž ilustrací a obrázků k chystané básnicko-modlitebně-pohádkové knižičce Život jako secondhand, autorské čtení Lukáše Bujny z jeho básnické sbírky Vzývání panny a večer nám k poslechu a dokonce i tanci a všeobecné radosti zahrála kapela kolegy klatovského Tomáše Procházky – Kamuflon, kapela z Pošumaví se zajímavým repertoárem. A jak praví jeden z mých oblíbených žalmů z Bible – „*Jak je důstojné a milé, když bratři bydlí pospolu*“, se tu v den oslav naplnila do slova a do písmene.

*Kěž Hospodin Bůh žehná
Horažďovicím, našemu státu
i celé Zemi. Mgr. K.M. Lukasová*

*Fota z archivu náboženské obce
a K. M. Lukasové*

Akce se účastnili i zástupci horažďovického Muzea – Zámku, paní vedoucí Muzea Iva Košátková a historik Roman Vaněk, který se také finančně spolupodílel na vytvoření pamětní desky – velmi a mnoho děkujeme!

Dětský domov Husita – Dubenec u Příbrami

Rok se chýlí ke svému konci a v dětském domově už plánujeme aktivity na rok příští.

Jaký byl a jak jsme se vlastně měli v tom roce letošním?

Celý rok jsme měli naši kapacitu šestnácti dětí naplněnu. Dva mladí dospělí odešli po mnohaletém pobytu z dětského domova, dostudovali, oba ukončili s maturitou a vyrazili do samostatného života. Dvě děti po ročním pobytu odešly do pěstounské péče, a protože se jednalo o děti menší, asi by byla jejich perspektiva u nás v domově dlouholetá. Všem čtyřem nezbyvá než přát, aby se jim vedlo dobře! Naopak do dětského domova přišly tři nové děti.

Všechny školou povinné děti si celkem dobře vedly ve škole. Dařilo se

jim i v zájmových činnostech, hlavně již tradičně ve volejbale. I když to zní trochu nepatřičně v dnešních dnech, kdy je zima a léto zapomenuto, o letních prázdninách byly děti na letních táborech, sportovních soustředěních, na společném pobytu s rodiči v Krkonoších a již tradičně v Itálii pod stanem.

Nyní se už aktivně připravujeme na Vánoce, děti tvoří výrobky na vánoční trhy, těšíme se, co najdeme pod stromečkem a jak se nám bude dařit v příštím roce.

*Ing. Igor Grimmich
ředitel DD Husita*

Statečnost překonává strach

Esej, kterou přednesla PhDr. O. Nytrová na Dnech poezie v Karlíně 13. listopadu. Statečnost míří ke hvězdám, strach ke smrti – Seneca

Nedá se říci, že by stateční lidé nepociťovali strach, nebáli se z mnoha různých a obvykle velmi reálných důvodů. Zvláště v časech válečných. Již od antiky je statečnost považována za důležitou ctnost, jednu z těch základních a neoddiskutovatelných. Myslitel Tomáš Akvinský popisuje základní ctnosti, které jsou známkou morálního života: rozumnost, spravedlnost, statečnost a uměřenost. Tyto čtyři základní ctnosti nalezneme již u stoiků, u Platóna a Aristotela. Statečným, odvážným se člověk nestává hned a ani snadno. Dítě mívá strach ze tmy, z cizích lidí, z nepřijetí ve škole mezi vrstevníky, z rozvodu rodičů, z těžkostí týkajících se syndromu zavrženého rodiče. Přítom i mezi dětmi a mládeží najdeme jedince, kteří zachrání topící se dítě a přítom sami riskují život. Nedávno mladá učitelka z mateřské školky zachránila své svěřence. Za svůj statečný čin převzala ocenění z rukou pana prezidenta. Naše morální vědomí se rozvíjí, učíme se, jak je důležitá odpovědnost, sounáležitost s druhými, solidarita, buberovsky řečeno vztah mezi mým Já a mezi Ty druhého. Dnešní pedagogové si začínají více uvědomovat, že je nezbytné pěstovat charakter dětí, vést je k zamyšlení nad tím, co je dobro a co zlo. Stále aktuální je sókratovská „péče o duši“, jde o myšlenku, jež se ujala a kterou promyšlejší i naši filosofové, např. Jan Sokol. Kdo pečuje o svou duši, lépe se pak rozhoduje mezi dobrem a zlem. „Myšlenka péče o duši jako té základní povinnosti člověka vůči sobě se však ujala a žila a žije v různých podobách dodnes. Její převratný význam pro celou západní tradici spočíval zejména v tom,

že jakmile si člověk začne v tomto hlubším smyslu uvědomovat sebe sama jako myslící a jednající osobu a začne reflektovat své jednání, otvírá se mu také nová oblast svobody, kde se teprve dá hovořit o něčem takovém, jako je individuální morálka, odpovědnost a její základ, totiž svědomí.“ (Jan Sokol *Etika a život, Pokus o praktickou filosofii*). Být statečný je ctnost. A ctnosti jsou stabilní trvalý postoj vedoucí k uskutečňování dobra. Jsou zakotveny v osobnosti člověka a formují jeho jednání. Skutečná ctnost přetváří člověka tím, že mu poskytuje duševní rovnováhu a dává mu tím i určitě charisma a pocit odpovědnosti za vlastní jednání.

„Odpovědnost je vnímání mravní povinnosti v souvislosti s hodnotou lidské existence, která je pro nás dobrem a také závazkem, že se musíme snažit na základě rozumového poznání předvídat důsledky lidských poznávacích i technologických aktivit,“ píše J. Kořenek. Výše zmíněný autor říká o odvážnosti, že to je „schopnost přijmout riziko a rozhodovat se v nevyjasněných, neznámých a nebezpečných situacích nezávisle na emočním tlaku. Schopnost řídit a regulovat své jednání také v podmínkách informační neurčitosti a v situacích, jejichž přítomnost nebo očekávání vyvolává pocity nejistoty nebo strachu (o zdraví, životě či jiné hodnoty)“. Řada lidí je v takovýchto situacích bázlivých a nerozhodných. Je nutné se na náročné situace připravovat, počítat s nimi, což souvisí s výchovou. Při svých univerzitních přednáškách z etiky jsem zdůrazňovala, že každý pedagog by se měl snažit podporovat rozvoj prosociálních projevů žáků a studentů. Již v předškolním věku by se děti měly učit soucítit s druhými při bolesti, smutku, ale především – a k tomu je více příležitostí – vcítit se do kamarádovy radosti a prožít ji jako svoji vlastní.

Děkujeme Pánu

Vzpomínejme a děkujeme Pánu za vše hezké, co jsme prožili!

Na počátku léta – 9. června – jsme v letošním roce zažili s dětmi i dospělými v Kolíně pozeňnaný slunečný den při našem tradičním malování na chodníku (viz článek v Českém zápase číslo 26 ze dne 1. července 2018 z pera Milana Kocourka).

23. ročník byl významným důstojným uctěním 100. výročí založení naší republiky. Předě mnou leží její symbol – medaile, kterou – kromě pamětního listu, krásných knížek, sladkých dobrot a jiných hodnotných cen – dostávali všichni účastníci.

Medaili tvoří tři propojené rybičky – křesťanský symbol Krista –

a jednotlivé barevné díly znamenají DOMOV – RODINU (bílá), DOMOV – CÍRKEV (červená) a DOMOV – STÁT (modrá). Obsahuje den a místo setkání i oslavované 100. výročí „narození“ Československé republiky. Je zavěšena na modro-červenobílou šňůrku nebo trikolóře ve státních barvách.

Podívejte se spolu s námi na pár obrázků, které vytvořila dcera Ludmila. Jednotlivé záběry a momentky nejlépe vystihují prožívanou atmosféru. Čas, který jsme podle nejruznějších obdarování společně naplnili tvůrčí radostí, nám dává sílu a naději i do budoucnosti, když s láskou směřujeme k 100. výročí vyhlášení naší Církve československé (později dopl-

něno husitské), a to 8. ledna 1920 – 2020. V neposlední řadě vzdáváme díky všem věrným sponzorům, kteří nám pomohli akci uskutečnit.

Mgr. Krasava Machová

Publikace a tituly vydané v rámci ediční činnosti pražské diecéze

Pražská diecéze CČSH ve spolupráci s NO Staré Město se v rámci své ediční činnosti mimo jiné cíleně věnuje podpoře práce s dětmi a mládeží. K dnešnímu dni Vám můžeme představit několik titulů, které by neměly chybět jako doplněk a pomůcka při výuce náboženství či při klubových setkáních dětí v našich NO.

Kategorie: malé, předškolní děti a mladší školní věk

STVOŘENÍ SVĚTA – omalovánky s pexesem a hrací kostkou. Klasické plnobarevné omalovánky, formátu A4, 14 stran, vložený list s pexesem a hrací kostkou.

Autor: Vladimíra Drdová, ilustrace: Václava Bromovská.
Cena: 30 Kč

Kategorie: školní děti

MISTR JAN HUS – omalovánky s tajenkami a luštěním, formátu A4, černobílé, 18 stran.
Autor: Anna Radová.
Cena: 15 Kč

JERONÝM PRAŽSKÝ – omalovánky s tajenkami a luštěním, formátu A4, černobílé, 18 stran.
Autor: Anna Radová.
Cena: 15 Kč

MARTIN LUTHER – omalovánky s tajenkami a luštěním, formátu A4, černobílé, 18 stran.
Autor: Anna Radová.
Cena: 15 Kč

VYPŘÁVÍME A KRESLÍME BIBLICKÉ PŘÍBĚHY S DĚTMI (STARÝ ZÁKON) – velice vydařená metodická pomůcka k výuce náboženství, dobře zpracovaná od obrázků až po různá praktická

cvičení, omalovánky, kvízy, formátu A4, černobílé, 82 stran.
Autorský tým: Tomáš Butta, Anna Radová, Jana Krajčířiková.
Cena: 110 Kč

Kategorie: starší děti a dospělí

OBRAZY Z ŽALMŮ antistresové omalovánky určené k meditaci pro děti a dospělé, formátu A4, černobílé, 12 stran (12 Žalmů s obrázky).
Autor: Anna Radová
Cena: 30 Kč

Kategorie: publikace pro dospělé

MODLITBY V NEMOCNICI – knížka o víře, lásce a pokoře, kterou mnozí z nás hledají celý život. Je pro mnohé naše bližní velkou oporou a posílí je ve chvílích utrpení, strádání, bolesti a nemoci. Přináší více jak dvacet modliteb, které nám ve chvílích strastí a beznaděje podávají pomocnou ruku, ukazují světlo ve tmě a záchytný bod (pro nemocné doma, v nemocnicích, seniory, duchovní v nemocnicích atd.).
Autor: Anna Lukešová
Cena: 25 Kč

KOMPAS PRO ŽIVOT – knížka malého formátu slouží jako praktická základní pomůcka k životu s vírou. Člověk zde nachází odpovědi na otázky víry a její dodatek „O duchovní cestě člověka do Božího království“ poodhaluje čtenáři hloubku duchovního života.
Autor: Jan Kohout
Cena: 35 Kč

Tituly můžete objednávat na urad@ccshpraha, tel. 234 760 058 nebo zakoupit přímo osobně v prodejně Blahoslav

Projekt Křesťanské Vánoce v Husově sboru v Čelákovcích

Projekt Křesťanské Vánoce navazuje na zkušenosti s otevřením sakrálních prostor veřejnosti při Noci kostelů. Ve vánočním čase se nám tedy opět nabízí možnost otevřít kostel veřejnosti a přiblížit jí duchovní poselství nejoblíbenějších svátků. Během adventu a Vánoc nabízejí náboženské obce, farnosti či sbory rozmanité programy s možností prohlédnout si zároveň jejich betlémy.

Všechny programy v kostelech a modlitebnách mají být přístupné bezplatně. Do projektu se loni v celé České republice zapojilo již přes 150 sborů a farností a během adventu a Vánoc nabídly více než 1500 akcí včetně bohoslužeb, koncertů a samozřejmě možnosti návštěv betlémů vystavených v kostelech. V letošním roce v Husově sboru v Čelákovcích zahájili Křesťanské Vánoce ve čtvrtek 6. prosince v 17 hodin koncertem **MIKULÁŠSKÉ ZPÍVÁNÍ**. Zároveň byla otevřena malá výstava domácích betlémů, zazněly koledy a vánoční písně v podání čelákovického amatérského souboru AniMuk a přišel také Mikuláš,

Čelákovický betlém –
z archivu Husova sboru v Čelákovcích

který přinesl dětem tradiční nadílku. Na neděli 9. prosince v 16 hodin byl připraven za finanční podpory města Čelákovců **VELKÝ ADVENTNÍ KONCERT**, na kterém zazněl koncert pro hoboj A. Corelliho a hlavně tradiční Česká mše vánoční J. J. Ryby, která je pro mnohé z nás jedním ze symbolů českých Vánoc. Účinkovala spolu se čtyřmi sólisty také čtyři hudební tělesa – Chrámový sbor Václav ze St. Boleslavi, pěvecký sbor Bojan z Brandýsa n/L, Chrámový sbor u sv. Jana Křtitele v Lysé n/L a Nymburský komorní orchestr.

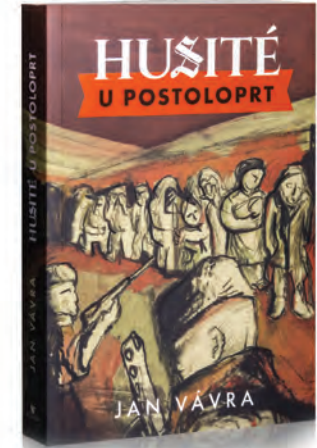
Do programu Křesťanských Vánoc v našem sboru samozřejmě zahrnujeme také všechny pravidelné i sváteční bohoslužby a pobožnosti, které ve vánočním čase konáme. Rádi využíváme další z možností, jak přivádět naše spoluobčany do Husova sboru a přibližovat jim biblickou zvěst. Věříme, že naše programy také přispějí ke sváteční atmosféře našeho města v adventním a vánočním čase a vnesou klid a pohodu do obvykle uspěchaných všedních dní.

Rada starších NO CČSH v Čelákovcích

Nejlepší český historický román za rok 2017 – Ceny E. E. Kische 2018

Obec spisovatelů ČR přede dvěma lety iniciovala ustavení literární soutěže o nejlepší český historický román za uplynulý rok. Podle dohody mezi OS ČR a Klubem autorů literatury faktu byla tato akce, neformálně nazvaná Cena Vladimíra Neffa, organizačně převzata KALF a zařazena do Ceny Ego-na Ervína Kische. OS ČR se však podílí na výběru nominovaných umělecky a tematicky nejvyšších titulů.

Loni získal cenu za historický román *Ďábel v zrcadle* od slovenského, v České republice pravidelně publikujícího spisovatele Juraje Červenáka. V letošním roce bylo nominováno sedm titulů: citlivě podaný životopisný román *Santini – Peklem duše k světlu* od Jaroslavy Černé (nakl. Moba); křehký milostný příběh z konce 30. let minulého století *Mrazné květy na skle* od Jiřího Hanibala (nakl. Knižní klub); dobrodružné pokračování osudů Beneše z Vřesova v *Království meče* od Františka Niedla (nakl. Moba); detektivní zápletka z r. 1618 *Smrt budějovického hejtmána* od Tomáše Sternecka (nakl. Moba);

presvědčivě zachycená špionážní epizoda z 2. světové války *Operace Stonewall* od Jiřího Šulce (nakl. Knižní klub); nápaditá detektivka Viléma Křížka *Smrt má vůni inkoustu* (nakl. Mystery Press); osudové okamžiky z našich novodobých dějin *Husité u Postoloprta* od Jana Vávry (nakl. Bourdon). Poslední tři tituly se jako nejzajímavější dostaly do užšího výběru, z nich pak zvítězila kniha *Smrt má vůni inkoustu*, oceněná pro originalitu, kultivovaný literární styl a brilantní zachycení atmosféry česko-německé Prahy v úsvitu 20. století. S výsledkem soutěže byla veřejnost seznámena v rámci 27. ročníku vyhlášení ceny E. E. Kische dne 19. září 2018 v Letohradu – Městě literatury faktu. Za OS se zúčastnily PhDr. Olga Nytrová a PhDr. Františka Vrbenská. Cena za český historický román, věnovaná odkazu Vladimíra Neffa, je *in memoriam* realizací původní myšlenky zesnulého významného člena OS ČR a jejího dlouholetého tajemníka Ing. Pavla Weigela († 30. listopadu 2015).

PhDr. Františka Vrbenská

Vzpomínky Malostranské (2)

Plácek

Na bydlení ve Sněmovní jsme si rychle zvykli, protože na plácku před domem bylo pořád hodně dětí, se kterými jsme si mohli hrát. My holky s panenkami a kočárky, kluci na lupiče a strážníky. Na „náš“ plácek chodily i děti z okolí. To jsme potom hráli „Na babu“, „Na vodníka“, „Krvavé koleno“, „Král vysílá své vojsko“ a spoustu jiných her, podle toho, kolik nás bylo. Kolem nás chodili sousedi a sousedky, které jsme všichni znali a samozřejmě zdravili a kteří nás buď povzbuzovali nebo napomínali, když se jim zdálo, že jsme moc rozpustili. Někoho jsme neviděli rádi, ale byli i takoví, které jsme na ulici neviděli sice tak často, ale o to raději. To byl pan profesor Fanta, krásný starý pán se stříbrnými delšími vlasy i vousy. Chodil vždy v obleku s uvázanou širokou stuhou u košile a kloboukem, buď sám nebo v doprovodu tety Evy. Seběhli jsme se k němu a on měl v kapse vždy sáček s cucavými bombóny a všem nám je rozdával. Ale to nebyl jediný. Na kraji náměstí, naproti našemu domu byl malý palác, ve kterém bydlela hraběnka Kerssenbrocková s manželem. Paní hraběnka nosila delší sukně, na hlavě mívala malý klobouček, na krku řadu dlouhých korálků a lorňon. Na pana hraběte si pamatují většinou v zimníku s velkými kapsami, ve kterých i on měl sáček s bombóny, ale čokoládovými. Zdravili jsme rukulibám paní hraběnko a pan hrabě nám dával ty úžasné čokoládové bombóny. Většinou ale jezdili kočárem. Když kočár zastavil před domem, tak vyběhl pan Smrž, který bydlel v přízemí a s mírnou úklonou otevíral široká zelená vrata do průjezdu. Pan Smrž, byl dobrý duch toho domu. Byl to velice vlídný a laskavý pán. Byl to lokaj, který dokonce nosil livrej, ale jak šel čas, tak livrej přestal nosit, občas přinesl nákup, začal dělat i domovníka a zametal chodník

i jejich dvůr. Ale večer, když měl čas, náladu a svůj klid, otevřel okno a začal hrát na housle. Celým náměstíčkem se linuly krásné melodie, jako ze starých časů.

Nevím, čím jsem si to zasloužila, ale paní hraběnka mě měla ráda. Ráda si se mnou povídala a několikrát mě pozvala abych si šla hrát na jejich zahradu. Moc ráda jsem ale nebyla, protože tam nebyly žádné děti. Jednoho dne mě paní hraběnka pozvala k nim domů na teplou čokoládu, ale předtím jsem si musela jít umýt ruce. Vešla jsem do koupelny a byla jsem jako u vytržení. Takovou nádheru jsem nikdy neviděla! Veliká prostorná místnost celá v růžových kachličkách s krásnými lustry byla úzkou zdí rozdělena na dvě části. V každé byla růžově obložená vana s mozaznými bateriemi jako ze zlata a naproti umyvadlo s velkým zrcadlem, věšáky, světly, bílým koženým křeslem a skříní s policemi na ručníky a osušky.

Do té doby jsem nic tak krásného neviděla a ani jsem netušila, že mohou existovat růžové kachličky. Většina mých vrstevníků tenkrát sice neměla žádnou koupelnu, ale jak já jsem v tu chvíli nevěděla naši koupelnu s lázeňským kotlem a bílým emailem na zdech! Uminila jsem si, že i když jednou asi nebudu mít růžovou koupelnu a dvě vany, tak budu muset mít určitě dvě umyvadla. S očima navrch hlavy jsem to do omrzení doma všem líčila. Vůbec jsem si z bytu paní hraběnky nic jiného nepamatovala, a dokonce jsem i zapomněla sdělit, že jsem dostala horkou čokoládu ve zlateném hrnku.

Jednoho dne jsme zjistili, že stará paní hraběnka chodí pěšky s hůlkou a už nejezdí kočárem. Pan Smrž přestal zametat před domem i hrát na housle a v klidném domě nastal zvláštní ruch. V následujících dnech se pan Smrž odstěhoval a po něm bez rozloučení i Kerssenbroc-

kovi. Nevěděli jsme kam a proč. Věděli jsme, že se takhle ze dne na den stěhovala i řada známých a příbuzných. Doma se o tom nemluvilo a rodiče si šeptali. Dům Kerssenbrockových potemněl a ticho, které v něm zavládlo bylo zlověstné, jako ticho před bouří, která měla přijít.

Dům se začal opravovat a širokými vraty místo kočáru jezdila nákladní auta se stavebním materiálem. My děti jsme zvědavě pozorovaly, jak asi Kerssenbrockovým budou dům zvelebovat. Byla jsem na plácku, když se otevřelo v patře jedno okno do náměstí. Oknem se jako ohromná příšera vyhmul dopravník s gumovým pásem, po kterém se sypalo do přistavěného nákladáku bourané zdivo s cihlami. Když se začaly sypat rozmlácené růžové kachličky, cítila jsem přímo fyzickou bolest. Jediná ze všech dětí jsem věděla, že jsem svědkem neomluvitelného barbarského činu. Po čase se do domu nastěhovali noví nájemníci. Ti nosili novodobou livrej poplatnou době. Měli uniformu s výložkami.

To bylo moje druhé setkání s Vítězným únorem. Dnes je na plácku proti domu Kerssenbrockových pomník Dr. Milady Horákové.

Ing. Marijana Matoušková

Příběhy z ohně a slz

K oslavám 100. výročí vzniku republiky se připojil literární dramatický klub Dialog na cestě komponovaným pásmem Příběhy z ohně a slz v cyklu Setkání 3. věku, pořádaném na faře ČČSH v Karlíně, v němž PhDr. Františka Vrbenská a Květa Salmonová připomněly období třicetileté války. Pořad uvedla předsedkyně Pražského klubu Obce spisovatelů PhDr. Olga Nytrová. Příběhy a zajímavosti z běžného života vojáků i obyčejných lidí, exkurz do válečné strategie, založené mimo jiné na neustálém přemísťování vojsk, pozadí historických událostí ve výkladu PhDr. Františky Vrbenské, tím vším jsme byli přeneseni o čtyři století nazpět. Její výběr dobových

děl, ukázek ze známých filmů, natočených na dané téma a nesmírně rozsáhlá nabídka knih, které se k tématu vztahují, ať už faktograficky, dokumentárně nebo jako námět a impuls pro literární díla či dramata, vyvolaly velmi názorně obraz nelehkého období, ve kterém žily miliony lidí bez možnosti normálního života. Zážitek umocnilo promítání výrazných filmových scén, dobových reálií, anebo obálek knih, ilustrací a fotodokumentů z vydaných publikací. PhDr. Vrbenská opět upozornila, že v dobách všeobecného násilí a útlaku se mění psychologie člověka, který ztrácí sociální citění a zábrany. Jediným cílem je pro něj přežití. Velmi emotivně toto podtrhly verše Květy Salmonové (básně Pochod, Pitka, Marika, Zpěv války), jež recitovala ze své sbírky Hledání tváře, vydané v roce 2014 s kresbami Vlasty Polívkové. S aspekty chování lidí ve vypjatých situacích válečného období sugestivně pracují dramata dvou velkých umělců literatury a dramatu 20. století v postavě Matky Kuráže. Bertold Brecht ve světově proslulém dramatu Matka Kuráž a její děti, a český spisovatel Vladimír Neff, ve známé trilogii „osudů Petra Kukaně“, v románu Krásná čarodějka (kde Matka Kuráž velmi emotivně vnímá smrt poslední dcery ze svých statečných dětí). Další romány trilogie jsou věhlasné Královny nemají nohy a Prsten Borgiů. Po pořad v Karlíně vybrala PhDr. Františka Vrbenská ukázky jak z prózy Krásná čarodějka Vladimíra Neffa, tak z Brechtova dramatu, které do prózy upravila a přečetla Květa Salmonová.

V těchto dnech si uvědomujeme svoji sounáležitost s našimi dějiny i k sobě navzájem, všechno, co jsme přežili, čím jsme byli nuceni projít. Proto nezbyvá než poděkovat za připomenutí a rozšíření vnímání relativně nedávné historie. Pořad se konal dne 30. 10. 2018 pod záštitou ČČSH, Pražského klubu spisovatelů, Obce spisovatelů a Městské části Praha 8.

Mgr. Zuzana Havelková

DOTEKY KRÁSNÉHO UMĚNÍ

v Malostranské besedě, Praha 29. 10. 2018

Kontakt člověka s krásou vzbuzuje lásku, otevírá v duši nečekané horizonty, tušenou vertikálu, v níž se prolíná hodnototvorný systém, který potřebuje k životu víru a důvěru. Toto pojetí je tmelící hmotou i duchovní energií společného díla šestice autorů:

Olgy Nytrové, Břetislava Ditrycha, Dušana Spáčila, Luboše Y. Koláčka, Aloise Marhoula a Bohumila Ždichynce. Literárně-kritická seance – tentokrát jako monotematická prezentace a křest knihy *Doteky krásného umění* (vydalo nakladatelství BONDY, Praha 2018) – se konala 29. října 2018 ve zcela zaplněném sálu Trick Baru Malostranské besedy v Praze. Knihu zdařile a s ukázkami uvedli legendární interpret a guru poezie Mirek Kovářik (který knihu v polovině pořadu pokřtil) a Radek Bláha, za spoluúčasti autorů i publika. Kytarový doprovod obstarával L. Koláček ml. Vznikla publikace s uceleným výběrem poetických, esejistických, prozaických a dokumentárních textů. Je na ní zajímavé i to, jak každý z autorů reflektuje krásu ze svého zorného úhlu pohledu a základní poslání publikace zůstává přítom ve všech jejích rovinách společné. Přibližme publikaci názvy jednotlivých kapitol: *Empatie krásy – Probuzení krásy – Smysl a cíl – Tajemství krásy – Hledání krásy – Obrazy vzpomínek – Poetické bytí – Interpreta-*

ce krásy – Lekce krásy života. Kniha má pevnou vazbu s přebalem (311 stran), doplněná uvnitř řadou originálních ilustrací (mj. i na obálce obraz Zdeňka Hajného); editor: B. Ždichynec, redakce a korektury: Václav Strachota, grafická úprava: Lenka Strážovská. Doslov ke knize napsal doc. PaedDr. Miloš Kodejška, CSc. Po přestávce Mirek Kovářik ukázkově přednesl pasáže z veršů Jiřího Ortena. Velmi zajímavou diskusi ke knize otevřel docent M. Kodejška. Zvláště mladá generace zapomíná v dnešní vysoce konzumní společnosti na některé základní atributy životních hodnot jako je krása, pravda, dobro, nezbytné pro vytváření zdravého a mravního života jedince ve společnosti. Doktoranti pedagogického studia by se měli seznamovat např. i s takovými díly, jako jsou *Doteky krásného umění*, aby mohli kulturní hodnoty cíleněji přenášet studentům a žákům do škol. Z další diskuse vyplynuly např. otázky, proč zmizela literární kritika (včetně třeba i ukázek poezie) z masmédií (široká obec čtenářů tištěných i internetových vysoce nákladových novin nemá možnost kontaktu s krásnou literaturou), což by při dobré vůli odpovědných redaktorů jistě šlo i uprostřed záplavy komerce napravit a tím možná i tato periodika zlidštit. Lze konstatovat, že uchovat ryzost prchavého okamžiku krásy a předat ho dál, je umění. Myslím, že krásu je obrazem vědomí v jeho jednotě a přirozenosti. Dosahování harmonie je objevování krásy a krásu sama je dar. Jměním spoluautorů bych chtěl na závěr poděkovat všem účastníkům setkání a popřát představované knize, aby oslovila a ve vlastní tvorbě dále zaujala nejen kolegy v Obci spisovatelů ČR.

MUDr. Bohumil Ždichynec
Foto Ing. V. Strachota

Den poezie v Karlíně: motto „Nebát se ...“

V listopadu letošního roku proběhl již 20. ročník festivalu Den poezie. Letošní motto znělo: „*Nebát se...*“ Tento známý výrok T. G. Masaryka byl úmyslně uveden neúplný, aby bylo možno k tématu přistupovat volněji. Členové Pražského klubu spisovatelů a Dialogu na cestě již tradičně vyhlásili dva termíny – úterý 13. a neděle 18. listopadu. První autorské setkání hudebně provázal kytarista Lukáš Koláček.

Úterní poetický podvečer zahájila předsedkyně Pražského klubu spisovatelů a zakladatelka Dialogu na cestě PhDr. Olga Nytrová. Hovořila o poezii, která lidi sblízuje a překonává hranice mezi nimi. Bylo tu řečeno, že strach nemusíme vnímat pouze negativně, on nás může podnítit k odvaze, vést k usebrání, k meditaci, k modlitbě. Ve své eseji „*Statečnost překonává strach*“ Olga Nytrová píše: „*Nedá se říci, že by stateční lidé nepociťovali strach, nebáli se z mnoha různých a obvykle velmi reálných důvodů...*“ (viz str. 24)

A pak již zazněly laskavé verše a vyprávění MUDr. Bohumila Ždichynce, inspirované jeho bohatou lékařskou praxí a láskou k lidem. Básně Ing. Jiřího Cenka nás uvedly do atmosféry vzpomínek na mládí a život v sepětí s přírodou. Markéta Hlasivcová zase přečetla tajuplné básně z básnické sbírky „*Světla je vždycky víc*“, Zuzana Havelková nás roztesknila básní *Samota*. Lékařským prostředím inspirované verše doc. Jindřicha Tošnera zaujaly hlubokým pochopením silných i slabých stránek lidí i nahlédnutím do jejich osudů.

Básně textaře Michala Steina nás jako vždy uvedly do veselé nálady, rovněž „*Drobná poučení*“ Jaroslava Kobra. Obrazy krajiny a života na venkově autora literatury faktu Břetislava Ditrycha nás naladily téměř svátečně. „*Lamentace Nema Omena*“ básníka

Paula Ermita Nema byla opravdovým lyricko-epickým filosofickým tsunami, jak autor uvádí na svých www stránkách. Básně RNDr. Jiřího Weinbergera nás optimisticky naladily, a poté již přišla na řadu poetické zamyšlení dr. Jana Wittbergera, vyzývající k odpovědnosti za osud národa. Přítomní hosté se mohli dále pokochat lehce erotickými verši Mgr. Luboše Y. Koláčka. Následoval básník doprovázený psem Jackem, Ing. Tomáš Feifer, který předčítal básně ze své nejnovější básnické sbírky s názvem „*Solve et coagula*“. Velice nás zaujal výběr z meditativních veršů Olgy Nytové. A pak již přišla na řadu poezie autorky fantasy Lucie Lukačovičové. A jako zvláštní přídavek napínavá ukáзка z její povídky „*Svět kovových velryb*“. Texty z knihy nedávno zesnulé autorky science fiction MUDr. Jany Rečkové v podání jejího přítele Jana Kovanice nás naprosto strhly. Byla to silná výpověď ženy, která se i v těch nejtěžších chvílích pokoušela psát a neztrácela naději. Neztrácet naději – i to je poselstvím poezie.

A na závěr ještě uvedme pár slov ze závěrečné řeči Olgy Nytové o poezii a společenství básníků: „*Poezie náhle otevírá zázrak. Jsme uchvázeni. Básník vyjadřuje svůj osud, naznačuje, čím si prošel, jde až na dno existenciální, na dřeň duše. Oslovuje nás událost duše. Básničky a básníci se otevírají druhým, nastává tu zvláštní sblížení, které je obohacující, je to veliký dar. Všichni jsme si prošli životními zkouškami a své zápasy vyjadřujeme pomocí metafor, veršů. Nasloucháme si, cítíme jeden s druhým a to nás všechny spojuje. To je i účelem takovýchto literárních setkání, kde jde o to osvobozující, o to nejhlubší. Jedná se i o celou škálu humoru až k tomu černému. Je dobře, že jsme se setkali a objevili návaznost, dokonce spřízněnost, společná charismata.*“

RNDr. Markéta Hlasivcová,
Dialog na cestě

Jak uzdravit nemocný svět?

Bloudím ulicemi města sem a tam. Přemýšlím o všem možném. Jak bylo, jak je a jak bude. Co hledám? Dobrého doktora, který umí uzdravit každého z nás. Už vidím nápis – Poliklinika. Tam bych ho mohla najít. Vejdu dovnitř a dívám se na vizitky na dveřích. Jedny, druhé, třetí. Zkusím zaklepat. „Dále, vstupte! Co si přejete?“ – „Svět je nemocný, potřebuji poradit, co s tím dělat.“ Lékař v bílém plášti mi podává ruku, v jeho obličejí je vidět úsměv na tváři. „Posaďte se a povídejte. Co vás vlastně bolí? A kdy to začalo?“

„Už dávno tomu. Byla jsem ještě malá divenka, v naší zemi zuřila 2. světová válka. Cesta do školy plná strachu, nálety, padající bomby na továrny, města, lidská obydlí. Houkající sirény, pobyty v krytech, koncentrační tábory a nucené práce, potraviny na příděl, nedostatek všeho. Třeba vzpomenu na docela obyčejný den. Nevím, zda ráno prozářilo slunce nebo oblohou plulo plno mráčků. Šli jsme jako obvykle cestou přes druhý nejstarší most v Čechách. Řeka hučela svou monotónní píseň. Někdy jsme mávali projíždějícím vorařům a obdivovali jejich zručnost. Psal se rok 1944. Před naším gymnáziem zlověstně hučely motory německých nákladních aut. Podle rozkazu velitele jsme se nesměli hnout z místa, a vůbec ne už vyhlížet z okna. Co se to děje? Pak vyšla pravda najevo. Gestapáci odvezli celou oktavu do Terézína. Proč? Prý ukrývali někde zbraně. Nesmysl. Přípravovali se na maturitní zkoušky. Konečně květen 1945! Ulicemi se táhly nekonečné konvoje německých vojáků. Přes most nemohli, byl střežen českými občany. V bezvýsledné situaci jejich velitel všechno vzdával. Mával bílým praporkem a pak obrátil proti sobě zbraň. Zastřelil se. Prohra. A co naši oktaváni? Vrátili se.

Vychrtlé bledé tváře svědčily o hrůzách, které prožili.

Po krátkém zotavení se stali opět pilnými studenty Horova gymnázia, složili maturitu. Otřesnou událost pak už jen připomínala skleněná vitrina na chodbě školy s věžeňskou čapkou, oděvem, dřeváky a jídelní miskou. I po létech ji mám před očima a na tuto smutnou událost nikdy nezapomenu. „Zůstala jizva na duši. A přibývaly další. Blížící se konec války přinesl ještě řadu utrpení a strádání. „Je večer. Všude pusto a tma, jen kroky pozdních chodců se ozývají v dálí. Bydleli jsme na okraji vesnice. Rodiče, my dvě sestry a babička. Sedíme u stolu a mlčíme. Co asi přinese zítřek? Jaký bude? Dobrou noc. S nejistotou uléháme k spánku. Přichází nedělní ráno. Jako obvykle následuje skromná snídaně, po ní tradiční umývání nádobí. Vtom k domku přibíhá soused se zprávou, že národ český povstává proti okupantům. Praha i další města. Lidé stavějí barikády, vyvěšují vlajky. Naše maminka narychlo našla potřebné látky a ušila dvě vlajky. Tatínek je vztyčil na balkóně v patře domu. Jak krásně vlály v šepotavém májovém větříku, který tiše šuměl zvěst o konečné svobodě po letech útrap a smutku. Ale nebylo to tak úplně jednoduché. Tatínek jako obvykle hrál se sousedem šachovou partičku. Kdyby věděli, co je vbrzku očekává. Odpoledne přijíždí nový transport německých vojáků. Seskakují z aut a vtrhnou dovnitř obydlí. Rozestavějí před ním děla a hrubě napadají otce. Táhá se ho, proč vyvěsil na svém domě prapory. Jejich jazykem odpovídá, že na popud našich spojenců. Reagují kopanci a ranami po celém těle.

*Pokračování v příštím čísle
Napsala Marie Wdowyczynová*

Tajemství krásy

Malé zamyšlení nad knihou
DOTEKY KRÁSNÉHO UMĚNÍ

Pokračování z minulého čísla

Tajemství krásy, kterému je věnována tato kapitola, přichází z vyšších sfér a projevuje se v myšlenkách, slovech a v mnohých uměleckých dílech, která toto tajemství anticipují. Spočívá v samotné podstatě života, v její tělesné, duševní a duchovní jednotě. Ve školské pedagogice se řeší tělesný a psychický rozvoj dítěte, avšak jeho duchovní stránka zůstává bez odpovědi. Například dětská srdce dokážou citlivě vnímat tajemství v jeho obsahu a rozsahu, protože nejsou ještě tak zasažena racionálními procesy. Tajemství se nedá definovat racionálně, nemůžeme ho restrukturalizovat, syntetizovat a dokonce částečně vlastnit. Snad jen takové, které má evidentně svůj fyzický konec. Když budeme vnímat ohraničeně, předmětně, jen kognitivně, nikdy hlouběji nepochopíme smysl a dějový řád. To lze pouze uměleckými prostředky. Proto jako pedagog stále akcentuji emocionální rozvoj dítěte prostřednictvím uměleckých činností v předškolním, mladším i starším školním věku. A proto se domnívám, že do celého školského rámcově vzdělávacího programu je třeba včlenit i klíčovou esteticko-uměleckou kompetenci. Kultivace citu a smyslu pro krásu je též výzvou pro udržení nehmotného kulturního dědictví společnosti. Tajemství, která vyplývají z běžného životního scénáře, skrývají často i zatajované, plánované a nepříjemné skutečnosti, které člověk nechce sdílet s ostatními. Mohou ale rovněž navozovat překvapení ušlechtilá a čistá. U citlivého člověka se tajemná краса nachází všude, pokud se naučí vní-

mat její náznaky. Může být vzkříšena, pokud jí to dovolíme. Představuje skrytý princip bytí, který nám stále uniká – proto je tím tajemstvím. Nikdy ho zcela nepoznáme. Jen občas zazáří v našem vědomí jako „vteřina životní pravdy“, která nám může změnit dlouhodobá stanoviska a vyladit život do skutečného poslání tak, že se více napojíme na hodnoty, z nichž život sám vzešel. Jsou to bezedné, udivující, neskutečně obohacující kvality podvědomého až vědomého prožitku! V kapitole je tajemství krásy přiblíženo opět v několika konotacích, kdy ji umělci nacházejí například v přírodě, v Boží prozřetelnosti, v antických námětech, v osobních vzpomínkách, v lásce nebo v hledání vnitřní svobody. Jsou na první pohled odlišné, avšak mají společnou právě onu všeobecnou podstatu.

Významným tajemným principem pro šťastný život člověka je pro LUBOŠE Y. KOLÁČKA soulad člověka s přírodou a jejími ději. V básni Bohyně opěvuje nedostizitelnost imaginace a lidských představ o krásných zážitcích, které život poskytuje lidem v okamžicích jejich štěstí. Zamýšlí se nad poetickou krásou Českého ráje. Projevuje se od pravěku po dnešek. Autor krásu a tajemství tohoto kraje vnímá v dějinném souladu magických bytostí, lidí a přírodních krás. Tříbit cit pro tuto souvztažnost činí život bohatým, oproštěným od pouhého racionalismu a ohraničeného vidění vlastní existence. Autor nabízí vnímat přírodu mnohem komplexněji – jako krajinu snů, lásky, fantazie a inspirace.

Doc.PaedDr. Miloš Kodejška, CSc.

Pokračování v příštím čísle

